

Smittskyddsblad läkarinformation

Datum: 2026-04-14

Smittskydd Västra Götaland

Smittskyddsläkaren

Telefon: 010-441 24 00

E-post: smittskydd@vgregion.se

ESBL-carba-bildande Enterobacterales

Anmälningsskyddad och smittspårningspliktig sjukdom.

För ESBL-producerande Enterobacterales utan karbapenemresistens finns särskilt smittskyddsblad.

Om sjukdomen

Smittämne

ESBL-carba (extended spectrum betalactamases med karbapenemasaktivitet) är en grupp enzymer hos Enterobacterales (tarmbakterier) som bryter ner penicilliner, cefalosporiner och antibiotika av klassen karbapenemer, exempelvis imipenem och meropenem. ESBL-carba medför ofta även multiresistens mot andra antibiotikagrupper.

Klinisk bild

Bärarskap i tarmen ger inga symtom. ESBL-carba-producerande Enterobacterales kan orsaka samma infektioner som andra bakterier från tarmen, till exempel urinvägsinfektion eller sepsis.

Diagnostik

ESBL-carba-producerande Enterobacterales påvisas med mikrobiologiska metoder i både kliniska odlingar och i screeningprov.

Smittvägar/smittsamhet

ESBL-carba-producerande Enterobacterales, som ofta utgörs av E.coli eller Klebsiella, är tarmbakterier och smittar som regel fekalt-oralt. Smittriskerna ökar om patienten har diarré. I vårdmiljön finns en risk för smittspridning via händer, medicinsk utrustning eller andra föremål.

Handläggning av patient

Patient i vård- och omsorgsverksamhet

- Kontakta vårdhygienisk enhet vid nyupptäckt fall av ESBL-carba-bildande bakterie inom vård- och omsorgsverksamhet för stöd vid beslut om vårdhygieniska åtgärder och eventuell smittspårning.
- ESBL-carba-bärarskap får aldrig fördröja eller förhindra att patienten får det omhändertagande som patientens tillstånd kräver.

Antibiotikabehandling

Vid klinisk infektion, ta relevanta odlingar innan antibiotikabehandling påbörjas. Diskutera vid behov med infektionsläkare.

Bärarskap

Det finns ingen etablerad rutin för att med säkerhet avgöra när en patient inte längre är bärare av ESBL-carba-producerande Enterobacterales.

Information till patient och smittförebyggande åtgärder

Ge information om sjukdomen enligt smittskyddsblad patientinformation.

Patienten får inga förhållningsregler eftersom ESBL-carba-bärarskap inte är en allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen.

Patienten är inte skyldig att informera anhöriga, arbete, skola eller barnomsorg.

- Patienten informeras om vikten av att ha en god handhygien. Vid förekomst av kateter bör den bäras innanför kläderna. Sår bör vara övertäckta med förband.
- Vid antibiotikabehandling rekommenderas patienten att informera vårdgivaren om sitt ESBL-carba-bärarskap så att rätt antibiotika kan ges.
- Vid slutenvård eller i samband med avancerad poliklinisk behandling rekommenderas patienten att upplysa om sitt ESBL-carba-bärarskap då risken är stor att ESBL-carba-producerande Enterobacterales sprids i dessa vårdmiljöer.

Smittspårning

Smittspårning ingår i behandlande läkares ansvar och ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar. Patienten är skyldig att medverka i smittspårning.

Det är viktigt att patienten vid smittspårning får klart för sig att sekretess råder och att patientens identitet inte kommer att uppges för den eller de kontakter som framkommer vid smittspårningen.

- Smittspårning inom vård- och omsorgsverksamhet sker i samråd med vårdhygienisk enhet och/eller enligt regionala riktlinjer.
- Smittspårning utanför vård- och omsorgsverksamhet behövs i regel inte.

Anmälan enligt smittskyddslagen

Anmälan görs via [Sminet | Folkhälsomyndigheten \(sminet.se\)](https://sminet.se)

Kriterier för anmälan: [Falldefinitioner vid anmälan enligt smittskyddslagen | Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Mer information

[Smittsamma sjukdomar A-Ö | Folkhälsomyndigheten](#)
(folkhalsomyndigheten.se)